KULOĞLU

SADETTİN NÜZHET

Semih Lütfi: Sühulet Kütüpanesi
İstanbul: Ankara Caddesi No. 87-89

Sadettin Nüzhet

XVII nci asır Sazşairlerinden

KULOĞLU

SEMİH LÜTFİ
SÜHULET KÜTÜPANESİ

Türklük ülküsünün Büyük Yaratıcısına Cumhuriyetin onuncu yıl dönümü dolayısile armağan

S. N.

I

Bibliyografya

Kuloğlu'ndan ilk bahseden *Evliya Çelebi*'dir. Seyahatnamesinin 5 inci cildinde XVII nci asır sazşairleri arasında bir münasebetle Kuloğlu'nu da zikretmektedir. *Silâhdar* tarihinde de Şair'in yalnız ismine tesadüf etmekteyiz.

Evliya Çelebi'nin kaydından ilk defa istifade ederek Kuloğlu'nu mevzubahs eden de üstadım *Köprülüzade M. Fuat Bey* olmuştur [İkdam 1 30].

Fuat Bey, Kuloğlu'ndan ilk bahsedişlerinde Şair'in meşhur mutasavvıf *Kuloğlu Mustafa* olması ihtimalini serdetmiş; fakat bilâhire «Hayat mecmuası» nda neşrettikleri bir makalede Silâhdar tarihindeki kayıttan istifade ederek Şair'i, *Musahip Mustafa Paşa*'nın babası *Kuloğlu Süleyman Ağa* olarak göstermişlerdir. [Hayat No: 132].

Fuat Bey'in bu neşriyatından istifade ederek, ben de evvelce "Yenifikir„ mecmuasında neşrettiğim bir makalede [S. N. Evliya Çelebi'nin zikrettiği sazşairleri

Yenifikir No. 33, 1 Mart 1928] ve sonra «Türk edebiyatı tarihi ve nümuneleri» nde [Sahife: 374,375] Kuloğlu'ndan bir nebze bahsetmiş ve son zamanlarda neşrettiğim «Karaca Oğlan: Hayatı ve şiirleri» adlı eserimde de bilmünasebe Şair'in bazı parçalarını *Karaca Oğlan*'ın tanzir etmiş olmak ihtimali olduğunu söylemiştim.

Agâh Sırrı Bey ise «Edebiyat tarihi dersleri» adlı eserinde XVII nci asır sazşairleri arasında Kuloğlu'nun yalnız ismini zikretmekle iktifa etmiştir. [Agâh Sırrı: Edebiyat tarihi dersleri S. 295].

İşte bugüne dek Kuloğlu'na dair yazılan şeyler bunlardan ibarettir. Şair'in şimdiye kadar intişar eden manzumeleri ise pek azdır.

Onun tarihî mahiyeti haiz olan bir türküsünü [No: 10] *Köprülüzade M. Fuat Bey* neşretmişlerdir [Hayat No:132].

Zeki Bey, Şair'in bir manzumesini «Kullukzade âilesine mensup Kuloğlu» naımna neşretmiştir [Yenifikir mecmuası, Konya, Sahife 616]. [S. N. Kuloğlu, şiir No: 14].

Ben de "Türk edebiyatı tarihi ve nümuneleri„ adlı eserimde Şair'in "3„ manzumesini neşretmiştim [Şiir No. 3, 6, 15].

Kuloğlu'nun aruzla yazdığı bir manzume de [No:19] *Atabeyli Naci Bey* tarafından neşrolunmuştur. [Atsız mecmua No: 14]

Kuloğlu'nun bazı parçalarına *J. Deny*'nin «Cezayer türküleri» adlı eserinde tesadüf olunduğunu *Köprülüzade M. Fuat Bey* haber veriyorlar [Tenkit: Türkiyat mecmuası, Cilt 2, Sahife 518].

Çankırı'lı *Ahmet Talât Bey* de «Çankırı» gazetesinde onun bazı şiirlerinin neşrolunduğunu söylediler. Maalesef bu metinlerden istifade etmek imkânını bulamadım.

Benim elde ettiğim «19» şiirden «2,4,5,7,8» numarada mukayyet olan «5» şiiri, Çankırı'lı Talât Bey, ellerinde mevcut olan müteaddit mecmualara müracaat etmek zahmetine katlandılar ve bunları istinsah ederek bana göndermek lûtfunda bulundular.

18 numaralı divanı ise, *Murat Bey*'in muavenetlerile elde etmiş bulunuyorum.

Atabeyli Naci Bey'in neşrettiği divanı da [No: 19] aynen iktibas ettim. Diğer şiirleri, elime geçen muhtelif mecmualardan istinsah eyledim. *Prof. Fuat Bey*'in neşrettikleri koşma ile benim bulduğum aynı manzume arasındaki nüsha farklarını da gösterdim.

Bu kitapta bulunmayan diğer bir şiirin de bazı mecmualarda Kuloğlu'na isnat edildiğini görmekteyiz. Netekim *Köprülüzade Mehmet Fuat Bey*,

Seni bana gayet güzel dediler
Göster hup cemâlin görmeğe geldim
Şeftâlini derde derman dediler
Gerçek mi efendim sormağa geldim

matlalı koşmayı, Kuloğlu namına mukayyet gördüklerini ve bir mecmuada şairi meçhul olarak yazılı bulunduğunu söylüyorlar [Köprülüzade M. Fuat: Gevherî hayatı ve eseri, Sahife 5]. Ben de bu şiirin, bazı mecmualarda *Kâtibî*, *Gevherî*, *Âşık Ömer* gibi şairlere de isnat edildiğini görmüş, fakat ekseriyetle *Karaca Oğlan* namına kayıtlı gördüğüm için onun manzumeleri arasında neşretmiştim [Sadettin Nüzhet: Karaca Oğlan — Hayatı ve şiirleri, Şiir No. 80]

Bu manzumenin hangi şaire ait olduğunu kat'î olarak söyleyemeyiz.

II

Kuloğlu'nun Hayatı

Evliya Çelebi «Seyahatname» sinde *Dördüncü Mehmet* devri sazşairlerinden *İtâkî*'nin başından geçen garip bir hâdise münasebetiyle bir takım sazşairlerinin isimlerini şu yolda zikretmektedir:

«Ammâ acîp çöğür çalardı. *Kuroğlu Kuloğlu*, *Fartaloğlu*, *Kayıkçı Mustafa*, *Gedik Süleyman*, *Kayıkçılar Mustafası*, *Gedâ Muslu*, *Türabî*, *Gedaî*, *Kâtibî* ve saireleri ne bunun gibi çöğür çalabilir; ne de bu gûnâ ma'nâlı muhrik eş'âr söylemeğe kadirdirler. Zîrâ sözünde te'sîr vardı ki üstaddan feyzalup mutasavvıfâne güftârlı merd-i suhandân olmuş idi. [Seyahatname C. 5, S. 283].

İşte Evliya Çelebi'nin bu ifadelerinden öğreniyoruz ki, Kuloğlu, XVII nci asrın maruf bir sazşairidir. Fakat Çelebi'nin bu yazısından Kuloğlu'nun kim olduğunu bulmak imkânsızdır. Bu itibar iledir ki, bundan «22» sene evvel *Köprülüzade M. Fuat Bey* — bu hususa dair hiçbir malûmat yokken — neşrettikleri bir makalede [Sazşairleri: İkdam gazetesi 1330] Şairimiz hakkında şu mutaleaları serdetmişlerdi:

«Bu devir sazşairleri arasında en çok şöhret kazanan ve eserlerinde cidden samimî bir ruh ve san'atkârane bir eda bulunan şair, Kuloğlu'dur. Acaba bu Kuloğlu kimdir. Alelâde ümmî bir şair mi, yoksa ilim ve edebiyata vâkıf olduğu halde sırf bir hevesle o tarzda yazı yazan bir adam mı. *Evliya Çelebi*'nin onu zımnen hakikî sazşairlerinden göstermek istemesine rağmen bilâkis ikinci ihtimali daha kuvvetli buluyorum. Filhakika *Dördüncü Murat* devri ricalinden ve Halvetiyyei Uşşakiye meşayihinden Gelibolu'lu *Sinan Efendi* halifesi bir *Kuloğlu Mustafa* vardır ki «Mesabihüşşerif» i nazmen tercüme etmiş ve 1045 [Milâdî 1636] da ikmal ettiği divanına «Divanı hümayun» namını vermiştir. Bu noktai nazarı kuvvetlendiren diğer bir delil de o devirde Türkçe parmak hesabı ile şiirler yazmanın adeta moda olmasıdır. Filhakika üçüncü ve dördüncü Murat, hece vezniyle ilâhiler, varsağılar yazmaktan mahzuz oluyorlardı. *Kırım* hanlarından *Mehmet Giray* millî şiirler yazıyordu. Hükümdarların bile bu modaya tebaiyet ettikleri bu devirde esasen meşayihten olan Kuloğlu'nun bilhassa *Yunus* ve *Kaygusuz* feyziyle millî şiirler yazması gayet tabiîdir...»

Ben de bundan altı sene evvel "Yenifikir„ mecmuasında neşrettiğim "Evliya Çelebi'nin zikrettiği sazşairleri„ adlı makalede [No. 33] Şair hakkında şunları yazmıştım:

"Kuloğlu cidden samimî bir rûha sahip ve san'atkârane bir edaya malikti. Bir çok sazşairleri gibi "ümmi„ değildi. Meşhur Uşşakîlerden *Gelibolu'lu Sinan efendi*'nin müntesiplerindendi. Tahsili yüksekti. 1045 tarihinde "Kitabı Divanı hümayun„ tesmiye ettiği büyük bir diven tertip etti [1]. Fakat bütün o devirde ve daha muahhar zamanlarda yetişen Halk şairleri gibi, divanına yalnız Aruz vezniyle yazdığı şiirleri dercetti.

[1] Bu divan 3596 numarada Bayezit-umumî kütüphanede mahfuzdur.

O devirde] Hece vezniyle şiirler yazmak âdeta moda olmuştu. Bittabi Kuloğlu da hem Aruz ile hem de parmak hesabile şiirler yazıyordu.

Meşayihten bulunmak dolasile ekseriya şiirleri mutasavvufane idi. Bilhassa hece vezniyle yazdığı şiirlere talimî bir mahiyet veriyordu. Divanına:

Tûtiyâ-yi gam negîred dîde-i hunbâr-ı mâ
Kâse-i merhem nedâred sîne-i bîmâr-ı mâ

Gibi güzel Farisî şiirler yazan Kuloğlu'nun kendi mensuplarına hitaben söylediği manzumelerde ümmi bir derviş neş'esi görülür.

Proj. Fuat Bey, **6 haziran 1929 tarihli «Hayat» mecmuasında [No: 132] neşrettikleri bir makalede ise şu kanaatleri serdetmişlerdir:**

«... Halbuki sonradan Kuloğlu'nun daha çok eserlerini gördükten ve Mustafa Efendi'nin divanını tetkik ettikten sonra bu eski fikrimden vazgeçmeğe mecbur oldum. Sazşairi Kuloğlu munhasıran aşk ve kahramanlık hislerini terennüm eden, halk zevkının bütün inceliklerini ve güzelliklerini eserlerinde azamî muvaffakıyetle tesbit ve temsil eden bir sazşairidir. Halbuki *Mustafa Efendi*'de hâkim olan, bilhassa tasavvuf ruhudur. Mahlâsları birbirinden farksız olmakla beraber, bu iki şairin şahsiyetleri arasında uzak yakın hiçbir benzeyiş yoktur. Kuloğlu'nun *Dördüncü Murad*'ın ölümü münasebetile söylediği güzel bir mersiye [No: 10] onun Hicrî 1049 [Milâdî 1639] dan sonra hayatta olduğunu anlatmaktadır.

Kuloğlu'nun elime geçen muhtelif manzumeleri arasında onun zamanını gösterebilecek yalnız bu mersiyeye tesadüf ettim ki *Evliya Çelebi*'nin verdiği malûmat ile pek iyi tetabuk etmekte ve Şair'in zamanını daha iyi anlatmaktadır.

Nihayet «Silahdar tarihi» nde gördüğüm bir kayıt bana bu mes'eleyi daha sarih olarak tenvir etti:

Burada *Dördüncü Murat* zamanında H. 1097 [M. 1685] te ölen vezir ve şair meşhur *Musahip Mustafa Paşa*'dan bahsedilirken *Zafranbolu*'da doğduğu ve Kuloğlu namile şöhret bulan şair *Süleyman Ağa*'nın mahdumu olduğu tasrih edilmektedir.

Mustafa Paşa'nın vefatında henüz kırk yaşlarını geçtiği musarrah olmasına göre, şair Kuloğlu Süleyman Ağa'nın H. 1050-1057 [M. 1640-1647] tarihlerinde Zafranbolu'da bulunduğu ve orada bir çocuğu doğduğu anlaşılmaktadır. İşte bu izahat, yukarıda zikrettiğimiz mersiyeden ve *Evliya Çelebi*'nin ifadesinden çıkan malûmat ile birleştirilince Kuloğlu Süleyman Ağa'nın zamanı ve hayatı hakkında umumî bir fikir edinmek kabil olur....»

Prof. Fuat Bey'**in zikrettikleri kaydı ihtiva eden Silâhdar tarihindeki madde şudur:**

Mustafa Paşa: Kuloğlu namiyle şöhret bulan şair Süleyman Ağa'nın ferzendi Musahip Mustafa Paşa'dır. Zağferanbolusunda tevellüd edüp babası fevtinden sonra Darüsseade ağası Solak Mehmet Ağa getürüp gılman-ı enderundan çırak edüp Bîzeban Mustafa Ağa sevkıyle Leh Hasan Paşa yerine Nedîm-i pâdişâh olup tekarrübü bir mertebeye vardı ki birbirlerinden münfekk olmayup mîrî sarayların her birinde müceddeden mahsus odalar ve âlî kasırlar yapılup bir sözü iki olmazdı ve 1077 tarihinde vezareti sâni ve musâhiplik ünvaniyle taşra çıkup Kastamoni ve Tire ve Mağnisa ve Afyon-Karahisar sancakları hâs verilip diledüğü vakitlerinde huzur-i hümâyuna bîtekellüf gelüp gitmeğe mezun oldu. Ve Kamaniçe muhasarasında köprü canibinden metrise girip erbâb-ı cengi bezl-i emvâl ile kandırup hayli merdâne işler gördü ve seksen altıda Edirne'de padişah hazretleri azîm düğün edüp

duhter-i ekberi *Hadice Sultan*'ı tezvîc eyledi ve doksan beşte ve altıda kapudan olup deryâ beylerin korkuttu ve sene-i mezbûre evâhirinde Mora'da Koron imdadına memur olup Anapoli'den çıkup orduya vardığı saat serasker vezir Siyavuş Paşa şehâdetinden Mora'da olan askere serdâr olup asker-i İslâmın kılleti ve küffârın galebesiyle hidmeti netîce vermeyüp düşmana bu kadar kal'eler aldırmak töhmetiyle azlolup Boğazhisar muhâfazasına tayin olmuş idi. İşbu 1077 zilkadesi evâsıtında gamından vefat edüp anda medfundur. Pâşâ-yi mezbûr dindâr halîm ve selîm Arabî ve Parisîde kâmil şuarâya mâil akl ü firâsette ve fikr ü kiyâsette ferîd-i rûzgâr nedimliğe lâyık meclisi leziz musikişinas sinni henüz erbaîni geçmiş bir âlîcenâb çelebi âdem idi. Ancak evâil-i hâlinde sancakları müsellimleri fukarâya zulm edüp dîvan-ı hümayuna gelen reâyânın feryâd ü figanları dinlenmeyüp ekseri küreğe konmağla bâkîleri terk-i evtân edüp memleketi harâb eyledi. İlelân yerine gelmeyüp harâblığı bâkîdir. Eğerçi 1091 tarihinde cümle sancaklar üzerinden ref'olup bir mikdar hâs ile kalmış idi.

Ba'de harâb-ül-Basra bi-emrillâh fukarâ bedduâsından nıkrîse mübtelâ olup ölünceye değin 10 sene mikdar ağrı çeküp kurtuldu [Silâhdar Tarihi C. 1, S. 259].

İşte bu tetkikler neticesinde devri ve kim olduğu sarih bir surette tahakkuk eden Kuloğlu'nun *Kâtibî, Kayıkçı Kul Mustafa, Gedaî* **ile arkadaş olduğunu da Kâtibî'nin şu beytile anlamaktayız [Sadettin Nüzhet: XVII nci asır sazşairlerinden Kâtibî, Şiir No: 37]:**

Kayıkçı, Kuloğlu, Kâtibî Gedâ
Hak'kın emri ile dile gelmiştir

Şair'in Kul Mustafa ile arasının açık olduğunu ve onu «Muhanneslik» ile ittiham ettiğini de Kul Mustafa'nın

şu parçasından anlamaktayız [Köprülüzade M. Fuat: Kayıkçı Kul Mustafa ve Genç Osman hikâyesi, S. 6]:

Kul Mustafa'm bunu böyle söyledi
İndi aşkın deryâsını boyladı
Kuloğlu da muhanneslik eyledi
Sultan Murat geldi açılın dağlar

M. Zeki Bey, **"Yenifikir„ mecmuasında [No. 26] Kuloğlu'nun "Kullukzadeler„ ailesine mensup bir şair olduğunu söyledikten sonra, onun bir manzumesini dercetmektedir. Halbuki Kuloğlu'nun *Konya* ile hiç bir münasebeti yoktur. Ben, bu yazıyı gördükten sonra Kullukzadeler hakkında yerlilerden bazı malûmat toplamış ve bu hususa dair aynı mecmuada şu mutalâaları serdetmiştim [Sadettin Nüzhet: Evliya Çelebi'nin zikrettiği sazşairleri, Yenifikir No. 33]:**

"Konya'da bu ünvanı yakın bir zamanda almış olan Kullukzade'lerin büyük babaları, *Bozkır* taraflarında Yeniçeri inzibat çavuşu imiş. Yeniçeriliğin ilgasından sonra *İstanbul'a* gitmiş; fakat *Üsküdar*'da mes'elenin esasına vâkıf olunca tekrar geri dönerek Konya'ya gelmiş, Ayanbeye iltica etmiş ve ismini değiştirerek bir müddet gizlenmiş sonra yine inzibata ait bir memuriyet almıştır. Şairlikle katiyen alâkası yoktur.„

Esasen Zeki Bey'in neşrettiği manzume, muhakkak surette bizim Kuloğlu'na aittir. XVII nci asra ait mecmualarda tesadüf ettiğimiz bu şiir, *Âşık*'ın bir semaîsine naziredir.

III

Edebî Şahsiyeti

Kuloğlu, XVII nci asrın en kıymetli sazşairlerinden biridir, İlhâmını tamamiyle aşktan alan bu lirik Şair, vücude getirdiği eserlerde en ziyade millî zevkı terennüm etmiştir. Onun klasik edebiyattan pek az müteessir olduğunu görüyoruz.

Kuloğlu, mecmualardaki kayıtlara nazaran, *Kâtibî* muakkiplerindendir. Onun 1,4,9,13 numaralı şiirleri muhtelif cönklerde Kâtibî'nin,

Efendim lûtfeyle Hak'kı seversen
Gel ağlatma beni eller içinde [1]

Gönül dürr-i meknun getirir dile
Aşkın deryâsına daldığı zaman

Sevdiğim güç ile güzellik olmaz
Sevenin kuluyuz minnet nedendir

---

[1] Bu koşmaya, Gevherî [Köprülüzade Fuat: Gevherî, şiir No: 9] ve Karaca Oğlan'ın da [Sadettin Nüzhet: Karaca Oğlan-Hayatı ve şiirleri No: 2] nazire söylediklerini görüyoruz.

Gurbet ele düştü yolum
Ağlayup gezer yürürüm

Beyitleriyle başlayan koşmalarına naziredir [Sadettin Nüzhet: XVII nci asır sazşairlerinden Kâtibî, Şiir No: 1, 3, 34, 52].

Kuloğlu'nun kendisinden biraz evvel gelen diğer bazı şairlerden de mülhem olduğu muhakkaktır. Netekim onun «14» numaralı manzumesi *Âşık*'ın,

A bülbülüm garip garip
Ötme beni ağladırsın

beytiyle başlayan semaîsine [1] naziredir [Sadettin Nüzhet: XVII nci asır sazşairlerinden Âşık, şiir No: 18].

Kul Mustafa'nın,

Hey ağalar evvel bahar vaktinde
Kaynayuben coşar gönlü yiğidin
Düşmana beraber meydan tozunda
Geldikçe hüneri belli yiğidin

matlaiyle başlayan bir koşması ile Kuloğlu'nun, tesadüf edemediğim bir şiirinin ayni redifli olduğunu ve bu iki manzume arasında benzeyiş bulunduğunu *Köprülüzade M. Fuat Bey* haber veriyor [XVII nci asır sazşairlerinden Kul Mustafa, Sahife: 23, Şiir No: 14]. Birbirlerinin muasırı olan bu iki şair arasında rekabet

[1] Kul Mustafa'nın da,

Bülbül garip garip ötme
Ötme beni ağladırsın

beytiyle başlayan bu yolda bir semaîsi vardır.

mevcut olduğu için hangisinin diğerini tanzir ettiğini katiyetle söylemek imkânsızdır. Fakat hiç şüphe yok ki Şair üzerinde Kâtibî'nin ve biraz da Âşık'ın tesiri olmuştur. Bununla beraber bu tesirler, onun edebî şahsiyetini kaybettirecek dereceyi bulmamıştır.

Kuloğlu, âşık edebiyatının tekniğine sahip, cidden güzel eserler vücude getirebilen kıymetli bir âşıktır.

Talimî mahiyeti haiz bir iki eseri ve az çök Tasavvufî bir hususiyeti ihtiva eden bir kaç manzumesi olmakla beraber, onun, ekseriyetle ilhamını aşktan aldığını görmekteyiz.

Kuloğlu, cidden samimî, ve san'atkârane bir ruha sahip kıymetli bir sazşairidir.

IV

Şöhreti

Kuloğlu, devrinde muhakkak surette şöhret kazanan bir şairdir. Onu *Evliya Çelebi*'nin mevzubahsetmesi de bunu gösterir.

Şair'imizin uzun zamanlar Türkiye'nin muhtelif yerlerinde eserleriyle yaşadığı muhakkaktır. Bir çok mecmualarda, pek az bile olsa, şiirlerine tesadüf edilmesi, onun haiz olduğu şöhrete kuvvetli bir delildir.

J. Deny'nin neşrettiği «On sekizinci asır sonunda Cezayer yeniçerilerinin türküleri» adlı eserde Kuloğluna ait bazı parçaların bulunması, Şair'imizin o muhitlerde de iştihar ettiğini göstermektedir.

Kuloğlu'nun muasırlarına ve kendisinden sonra yetişen diğer bazı şairlere derin tesirler bıraktığı da muhakkaktır. Şair'in bilhassa *Gevherî* üzerinde bariz bir surette müessir olduğunu görmekteyiz. Kuloğlu'nun edebî nüfuzu altında kalan Gevherî, Şair'in bazı manzumelerini de tanzir etmiştir.

Gevherî'nin,

Kime dâdedeyim senin elinden
Beni ferdâlara saldın rûzigâr

beytiyle başlayan koşması [Köprülüzade M. Fuat: Gevherî-Hayatı ve eseri, Şiir No: 87] ile

Uyan mahmur gözlüm çün sabah oldu
Anın içün ağarıyor tan yeri

beytiyle başlayan koşması [Sadettin Nüzhet: Gevherî, Şiir No: 15?] Kuloğlu'nun «7, 2» numaralı manzumelerine naziredir.

Şair'in *Karaca Oğlan* üzerinde de az çok tesir bıraktığına muhakkak nazariyle bakabiliriz. Karaca Oğlan'ın

Zevkım artar gelir gönlümün şanı
Sevgilim benimle olduğu zaman

beytiyle başlayan koşması [Sadettin Nüzhet: Karaca Oğlan-Hayatı ve şiirleri, şiir No: 5], Kuloğlu'nun esasen *Kâtibî*'ye nazire olan «4» numaralı manzumesine naziredir.

Maalesef Şair'in pek mahdut şiirlerine sahip olduğumuz için bu hususta kat'î hükümler vermenin imkânını bulamıyoruz. Bununla beraber Kuloğlu'nun, Âşık edebiyatı üzerinde büyük tesirler bıraktığı muhakkaktır.

ŞİİRLER

Koşma

— 1 —

Kâtibî'ye Nazire

Uzaktan özledim geldim eline
Misâfirim kaldım bir han içinde
Çok şükür Hudâ'ya murâda erdim
Cevâhir yaraşmış mercan içinde

Ağlama sevdiğim yine gelirim
Kande gider isen arar bulurum
Kaşlarından gözlerinden bilirim
Görünce cemâlin bir can içinde

***Kuloğlu* ider sevdim seni candan**
Niçin hicâb edip kaçarsın benden
Cihandan vazgelir ayrılmam senden
Meğer kellem düşe meydan içinde

— 2 —

Uyan hey ceylân bakışlım aç gözün
Çün sabah oldu ağardı tan yeri
Siyah zülfün perde Kâ'be'dir yüzün
Hacer-ül esvet'tir siyah ben yeri

Gece gündüz çağırıram yâ Rahîm
Sen kılarsın âşıkına terahhum
Bir gün kanım döker benim cerrahım
Sızlar vücûdumun bir bir can yeri

Tâli'-i sitârem yoktur gülmeden
Sağ yerim kalmadı bağrım delmeden
Ağlayı ağlayı yaşım silmeden
Çürüdü kolumda cümle yen yeri

Kuloğlu der sana âşıkım âşık
El bağlı kulunum yıldızı düşük
Mahal-gencînede [1] yer bulan âşık
Cihan gülzârında neyler kân yeri

— 3 —

İşit avazımı ben de varayım
Uçup gitme bunda konadur bülbül
Senin hup nefesin kalbim evinde
Vücûdum şehrini donadur bülbül

[1] «Mahall-i gencînede» yerine.

Konarsan güle kon dikene konma
Eski düşmanların dost olur sanma
Açıp o göğsünü hâra dayanma
Rakîplerin kasdı canadur bülbül

Sultan oldur rahmeyleye kuluna
Tabip oldur derde derman buluna
Benlik edip konma gülün dalına
Hârı var pençeni kanadur bülbül

Kuloğlu dembedem dolular içer
Kişi sevdiğine dîbâlar biçer
Bu dünyâ fânîdir tez gelir geçer
Bu bahçenin sonu fenâdur bülbül

— 4 —

Kâtibî'ye nazîre

Şevkımı artırır aşkımın demi
Sevdiğim benimle olduğu zaman
Def'olur da gider gönlümün gamı
Gelip te yanıma güldüğü zaman

Söyledikçe lezzet vardır sözünde
Rûz ü şeb hayâli iki gözümde
Hudâ'nın emriyle yârin yüzünde
Ak güller açılır güldüğü zaman

Aşkımın dumanı serimi bürür
Dîvâne gönlümü gâh ele alur
Sanırım vücûdum cennete girür
Yârini koynuna aldığı zaman

Nâr-ı aşkın ile vücûdum yandı
Bir asilzâdedir huridir kendi
Sanırım ki gökten bir melek indi
Kolların boynuma saldığı zaman

Kuloğlu'yum boz bulanık akarım
Hasret oduna cism ü can yakarım
Ne rızkıma ne malıma bakarım
Yâr aşkı kalbime doğduğu zaman

— 5 —

Güzel sana bir niyâza gelmişim
Sormaz isen Hak murâdın vermesin
Gül yüzün görelden kulun olmuşum
Reddedersen Hak murâdın vermesin

Senin derdimendin çoktur bilirüm
Anın içün zârilikler kılurum
Hayli zamandır seninçün ölürüm
Rahmetmezsen Hak murâdın vermesin

Kasdım senin ince servi boyuna
Arzumanım kaldı ince beline
N-olur bir şeftali versen kuluna
Vermez isen Hak murâdın vermesin

Kuloğlu der mah yüzünü görürsem
Ayağın tozuna yüzüm sürürsem
Selâm verip dîvânına varursam
Almaz isen Hak murâdın vermesin

— 6 —

Kime söyleyeyim ben de derdimi
Hûnettin ciğerim deldin rûzigâr
Tebdîl ettin mekânımı yurdumu
Yine dondan dona attın rûzigâr

Hercâi olduğun bana bildirdin
Çeşmim yaşlı kanlar ile doldurdun
Niçeleri şâdeyleyip güldürdün
Beni âteşlere yaktın rûzigâr

Bir zaman ölürsem kabrim kazıla
Târih olup bu sözlerim yazıla
Ellere bakarken iki göz ile
Bana bir göz ile baktın rûzigâr

Der *Kuloğlu* çekem derd ile kahrı
Yalan dünyâ bu ölümdür âhırı
Mâmûr iken vîran gönlüm şehiri
Söküp bentlerini yıktın rûzigâr

— 7 —

Kime dâdedeyim senin elinden
Beni yâd ellere saldın rûzigâr
Ayrı düştüm vatanımdan yârimden
Bana çok cefâlar kıldın rûzigâr

Komazsın başıma bir çâre görem
Gözümü açmağa vermezsin arem [1]
Kani ihsan kani mürüvvet kerem
Cevrile bağrımı deldin rûzigâr

Beni günden güne güldürmedesin
Gül benzim sarartıp soldurmadasın
Elleri şâdedüp güldürmedesin
Beni ağlatmakla noldun rûzigâr

Kuloğlu der beni yaman bilürler
Elimde ne görse çeküp alurlar
Her kande gidersem arar bulurlar
Mekr ile âmil mi oldun rûzigâr

— 8 —

Acap ne diyardan uçup gelirsiz
Bir haber sorayım durun turnalar
Sevgili dilberimden ne bilirsiz
Bana bir teselli verin turnalar

[1] «Ârâm» yerine

Kılağuzun yanlış yola salarsa
Şâhin görüp tellerini yolarsa
Alayını bölük bölük bölerse
Ayrılık nic-olur görün turnalar

Kasım gün eyyamın sakın fevt etmen
Vakıtsız çıkıp ta yollara gitmen
Avcılar duyarlar çağrışıp ötmen
Sağ esen menzile erin Turnalar

Gönlün perişandır tellerin eğri
Dayanmaz cevrine âşıkın bağrı
Azm edüp çekilin *Bağdad*'a doğru
Çöllerin safâsın sürün turnalar

Kuloğlu dembedem içimde dolun
Mesteder âşıkı ol tatlı dilin
Mardin dağlarına uğrarsa yolun
İmamlara yüzler sürün turnalar

— 9 —

Kâtibî'ye nazîre

Sana derim elâ gözlü meleğim
Senin bana incindiğin nedendir
Kereminden makbûl eyle dileğim
Senin bana incindiğin nedendir

Yolunda âhedüp kanları döken
Olurmuş engelin gözüne diken
Bunca yıllar senin meddâhın iken
Senin bana incindiğin nedendir

Ben meşgul olalı medh ü senâye
Gamzelerin oku verdi fenâye
Buluştukça eder oldun kinâye
Senin bana incindiğin nedendir

Gönül verdim ben de sen servi dale
Cevri çektirdin ir gördün bu hâle
Söyle günâh mıdır âşıka nâle
Senin bana incindiğin nedendir

Kuloğlu eder ki sözlerim haktur
Aşkın kitâbında müşkülüm yoktur
Tenhâ söyleşelim suâlim çoktur
Senin bana incindiğin nedendir

Mersiye

— 10 —

Sultan Murat eder şimdi zamane
Bana da kalmadı beyler elvedâ
Büküldü kametim döndü kemana
Gezüp seyrettiğim yollar elvedâ

Ardımca yürüdü zülfü melekler [1]
Tersine devretti [2] çarh-ı felekler
Yeniçeri Sipahiler Solaklar
Önümce yürüyen kullar elvedâ

Gazâya gitmeğe beyler dizilsin
Kulların hep esâmisi yazılsın
Tabutum düzülsün kabrim kazılsın [3]
Varıp seyrettiğim çöller elvedâ

Ecelim yetişti [4] yıldızım indi
Dostlarım ağladı [5] düşmanım güldü [6]

---

[1] Ardımca gelen zülüflü melekler: nüsha.
[2] Aksine döndü: nüsha.
[3] Ağır alayımda beyler bozulsun: kullarımın esâmisi yazılsın: nüsha.
[4] Ecelim iriştı: nüsha.
[5] Ağlayıp: nüsha.
[6] Düşmanım oynadı şâdoldu güldü: nüsha.

Yapılan kadırgam deryâda [1] kaldı [2]
Şu *Malta*'ya giden yollar elvedâ [3]

***Kuloğlu* dostların [4] yüzü ağ olsun**
Düşman olanların bağrı dâğ olsun [5]
Sultan *İbrahim Han* şimdi sağ olsun
Harben [6] fethettiğin eller elvedâ

[1] Pâyede: nüsha.
[2] Bağlı kadırgalar deryâda kaldı: nüsha.
[3] Malatya'ya giden yollar elvedâ: nüsha.
[4] Kulların: nüsha.
[5] Düşmanlarının yüreği dağ olsun: nüsha.
[6] Darben, darbı fetih: nüshalar.

Semaî

— 11 —

Gelin dinleyin yârenler
Kulak asın bu destana
İçin hocam şerbetinden
Olun esrek ü mestâne

Dilde söylerim destanı
Cözlerim çeşmi mestanı
Dolandım ben Rûmistan'ı
Güzârım düştü bostana

Gözüme gözüktü bir er
Âlemi kıldı münevver
Aldım gevher sattım gevher
İriştim ma'den ü kâna

Âb-ı nîsandan içildi
Rahmet-i Mevlâ saçıldı
Hezâran güller açıldı
Bülbül olduk gülistana

Kuloğlu okur Yâsîn'i
Elif bâ ile yâ sini
Çeker dergâh arzûsini
Erenler gittiler sâna

— 12 —

Uzaktan merhabâ olmaz
Gel ey mestâne bakışlım
Kolların boynuma dola
Dile mestâne bakışlım

Seni sevenler unutmaz
Hayâlin karşımdan gitmez
Pâdişahlar zulüm etmez
Kula mestâne bakışlım

Dile murâdını Hak'tan
Cümlemiz var etti yoktan
Bülbülün arzusu çoktan
Güle mestâne bakışlım

Der *Kuloğlu* güne güne [1]
Mislin gelmemiş cihâne
Her sözüne bir bahâne
Bula mestâne bakışlım

[1] «Gûnâ gûnâ» yerine.

— 13 —

Kâtibî'ye Nazîre

Dağlar başı oldu yurdum
Ağlayıp gezer yürürüm
Günden güne arttı derdim
İnleyip gezer yürürüm

Güzelliğin tarzı budur
Mah cemâlin olmuş bedir
Âşıklığa çâre nedir
Soyunup gezer yürürüm

Yine firkatinle yandım
Kendimi engine saldım
Mahabbet bahrine daldım
Boylayıp gezer yürürüm

Boyu uzun ince bellim
Mah yüzünde çifte benlim
Senin ile deli gönlüm
İnleyip gezer yürürüm

Kuloğlu der giydim postu
Kaçırdım gözleri mesti
Halden bilen nazlı dostu
Arayıp gezer yürürüm

— 14 —

Âşık'a nazîre

Karşımda salınan dilber
Bakma beni ağladırsın
Beni koyup yad ellere
Gitme beni ağladırsın

Şekerden şerbet ezerlar
İnce tülbentten süzerler
İncili mercan dizerler
Dizme beni ağladırsın

Boyun uzundur dal gibi
Emsem leblerin bal gibi
Bahçelerde bülbül gibi
Ötme beni ağladırsın

Hoş çekeyim nazlarını
Gel öpeyim gözlerini
Kelp rakîbin sözlerini
Tutma beni ağladırsın

Bu *Kuloğlu* sana kuldur
Ta ezelden böyle yoldur
Ya azad eyle ya öldür
Satma Beni ağladırsın

— 15 —

Âlemde doğru dost yoktur
Dedikleri gerçek [1] imiş
Kulunu saklayan Hak'tır
Dedikleri gerçek imiş

Bulut âsümâna ağar
Yerlere rahmetle yağar
Gün doğmadan neler doğar
Dedikleri gerçek imiş

Eğer insan eğer melek
Yalvarırım geçer dilek
Bîvefâdır çarh-ı felek
Dedikleri gerçek imiş

Kuloğlu der ömür geçer
Kalmasım âlemde nâçâr
Dünyâ sana konan göçer
Dedikleri gerçek imiş

— 16 —

Gözüm nûru Fahr-i cihan
Yetiş yâ Muhammed yetiş
Âleme gün gibi doğan
Yetiş yâ Muhammad yetiş

[1] Doğru. nüsha.

Yeşil sancaklar yalabır [1]
Anı gören can talabır [2]
Acap gulû etti kâfir
Yetiş yâ Muhammed yetiş

Bizim ahvâlimiz böndür
Ali'yi sen bize göndür
Kanber'i Düldül'e bindür
Yetiş yâ Muhammed yetiş

Gaziler kana boyandı
Yandı şol yüreğim yandı
Son demidir bize şimdi
Yetiş yâ Muhammed yetiş

Hak'ka ermiş erenlerle
Ak sakallı pirler ile
Cümle peygamberler ile
Yetiş yâ Muhammed yetiş

Sana derim iki gözüm
Ayağına sürem yüzüm
Yardımcımız olver bizim
Yetiş yâ Muhammed yetiş

Ey *Kuloğlu* canlar canı
İki cihanın sultanı
Derdimizin hem dermanı
Yetiş yâ Muhammed yetiş

[1] Parlar.
[2] İztırapla ve heyecanla sevinir,

— 17 —

Gönül şâd ol melûl olma
Bu cihan lâlezâr oldu
Gözüm hak yâra sataştı
Gönül bî intizâr oldu

Ayrılıktan bağrım pişti
Cîğerim yandı tutuştu
Mâmelem [1] yâr ile düştü
Pazarım hup pazar oldu

Kul gulamlar sana geldi
Gafil menzili dar oldu [2]

Muhammed nûru göründü
Sınık göğdeler uruldu
Cemî' yatanlar dirildi
Pâdişahtan nazar oldu

Kuloğlu kul günâhından
Âzad olur ....
.....
Ha budur yâra câr oldu

[1] Muamele.
[2] Bir beyit eksiktir.

Divan

— 18 —

Gel benim fânî cihanda kıblegâhım Mustafâ
Çok güzelsin şu cihanda pâdişâhım Mustafâ
Kûyine vardım Halil'in hâcılar bayrâm eder
Kâ'be'ye kurban demişsin işte cânım Mustafâ
Ben ölende vâsiyet etsem gerek kâtiblere
Yazalar kabrim taşına âh ü zârım Mustafâ
Ol *Kuloğlu* derde düştü ağlayıp hiç gülmedi
Sen düşürdün beni derde kani derman Mustafâ

— 19 —

Dest urup hançer ile bin kan eden karşımdadır
Gamzesile günde yüz bin kan eden karşımdadır
Aklımı başımda aldı beni dîvane-yledi [1]
Derdimin dermânı ben dermân eden karşımdadır

Cânımın cânânı ammâ hem ciğerim yağıdır
Her kaçan yüzüme gülse serden aklım dağıdır
Yüzü şems ile kamerdir göğsü cennet bağıdır
Gülünün bülbülünü handân eden karşımdadır

[1] «Dîvâne eyledi» yerine.

Bâdın aldırır görenler hupların serdârına
Kişi kemlik sanur ise yine kendi cânına
Cennetin kapusun açmış tanışır Rıdvânına
Kendini meleklere sultân eden karşımdadır

Der *Kuloğlu* şunda vuslat bulabilsen yâr ile
Âlemi destine almış salınur hublar ile
Gam değil söyleşebilsem ol Yazîd ağyâr ile
Göz ucuyla bendesin seyrân eden karşımdadır

Şiirler

Şiirler

— A —

1 — (10) Sultan Murat eder şimdi zamane
Bana da kalmadı beyler elvedâ (Koşma) 10

2 — (18) Gel benim fânî cihanda kıbleğâhım Mustafâ
(Divan) 4

3 — (11) Gelin dinleyin yârenler
Kulak asın bu destana (Semaî) 10

— E —

4 — (1) Uzaktan gözledim geldim eline
Misâfirin kaldım bir han içinde (Koşma) 6

— İ —

5 — (2) Uyan hey ceylân bakışlım aç gözün
Çün sabah oldu ağardı tan yeri (Koşma) 8

L

6 — (3) İşit avazımı ben de varayım
Uçup gitme bunda konadur bülbül (Koşma) 8

M

7 — (12) Uzaktan merhabâ olmaz
Gel ey mestâne bakışlım (Semaî) 8
8 — (13) Dağlar başı oldu yurdum
Ağlayıp gezer yürürüm (Semaî) 10

N

9 — (4) Şevkımı artırır aşkımın demi
Sevdiğim benimle olduğu zaman (Koşma) 10
10 — (5) Güzel sana bir niyâza gelmişim
Sormaz isen Hak murâdın vermesin (Koşma) 8
11 — (14) Karşımda salınan dilber
Bakma beni ağladırsın (Semaî) 10

R

12 — (6) Kime söyleyeyim ben de derdimi
Hûnettin ciğerim deldin rûzigâr (Koşma) 8
13 — (7) Kime dâdedeyim senin elinden
Beni yâd ellere saldın rûzigâr (Koşma) 8
14 — (8) Acap ne diyardan uçup gelirsin
Bir haber sorayım durun turnalar (Koşma) 10
15 — (9) Sana derim elâ gözlü meleğim
Senin bana incindiğin nedendir (Koşma) 10
16 — (19) Dest urup hançer ile bin kan eden karşımdadır
(Divan) 8

Ş

17 — (16) Gözüm nûru Fahr-i cihan
Yetiş yâ Muhammed yetiş (Semaî) 14

18 — (15) Âlemde doğru dost yoktur
Dedikleri gerçek imiş (Semaî) 8

U

19 — (17) Gönül şâd ol melûl olma
Bu cihan lâlezâr oldu (Semaî) 10

Kitabiyat

Kitabiyat

Âgâh Sırrı	— Edebiyat Tarihi dersleri, 1932
Ahmet Talât	— Türk şiirlerinin vezni
Atabeyli Naci	— Eski Halk şairlerimize ait bazı parçalar ve vesikalar: Atsız mecmua, No: 14, 1932
Evliya Çelebi	— Seyahatname, Cilt: 5
Köprülüzade Mehmet Fuat	— Sazşairlerine ait tetkikler [İkdam gazetesinde tefrika edilmiştir, Sene: 1330].
	— Kuloğlu: Hayat mecmuası No: 132
	— XVII nci asır sazşairlerinden Gevherî, hayatı, eseri,
	— XVII nci asır sazşairlerinden Kayıkçı Kul Mustafa ve Genç Osman hikâyesi, 1930
	— Tenkit, J. Deny: XVIII inci asır sonunda Cezayer Türk yeniçerilerinin Türküleri. Türkiyat mecmuası, Cilt: 2

M. Zeki — Kuloğlu'nun bir şiiri, Yeni fikir mecmuası, No: 26, 11 eylül 1927

Sadettin Nüzhet — Türk edebiyatı tarihi ve nümuneleri 1931

— Gevherî, 1928

— Karaca Oğlan Hayatı ve şiirleri, 1923.

— Âşık, XVII nci asır sazşairlerinden, 1933.

— Kâtibî, XVII nci asır sazşairlerinden, 1933.

— Evliya Çelebi'nin zikrettiği sazşairleri, Yenifikir No: 33 1 mart 1928.

Silâhdar Fındıklılı Mehmet Ağa— Silâhdar tarihi. Tarih Encümeni tabı.

Umumî fihrist

1 —	Bibliyografya	7 — 9
2 —	Kuloğlu'nun hayatı	10 — 15
3 —	Edebî şahsiyeti	16 — 18
4 —	Şöhreti ve tesirleri	19 — 20
	Koşmalar	21 — 32
	Mersiye	33 — 36
	Semaîler	37 — 45
	Divanlar	47 — 50
	Şiirler	51 — 55
	Kitabiyat	57 — 60
	Umumî fihrist	61

Müellifin matbu eserleri

1 — Konya vilâyeti halkiyat ve harsiyatı M. Ferim Beyle müşterek (344 sahife)
2 — Halk şairleri, 19 şairin hayatı ve eserleri (95 sahife)
3 — Karaca Oğlan (141 sahife)
4 — Gevherî (88 sahife)
5 — Mezar kitabeleri, birinci kitap
6 — Türk edebiyatı tarihi ve nümuneleri (717 sahife)
7 — Pir Sultan Abdal: XVII nci asır sazşairlerinden (80 sahife)
8 — Bektaşı şairleri (559 sahife)
9 — Mevlâna (80 sahife)
10 — Şeyh Galip (64 sahife)
11 — Şeyhislâm Bahayi: Hayatı ve eserleri (136 sahife)
12 — Sabuhî: Hayatı ve eserleri (128 sahife)
13 — Neşatî: Hayatı ve eserleri (224 sahife)
14 — Rami Paşa: Hayatı ve eserleri (128 sahife)
15 — Namık Kemal: Hayatı ve şiirleri (400 sahife)
16 — Karaca Oğlan: Hayatı ve şiirleri (384 sahife)
17 — Kâtibî: XVII nci asır sazşairlerinden (112 sahife)
18 — Âşık: XVII nci asır sazşairlerinden (56 sahife)
19 — Hengâmî: XIX uncu asır sazşairlerinden (56 sahife)
20 — Gedaî: XIX uncu asır sazşairlerinden (128 sahife)
21 — Sürurî: XIX uncu asır sazşairlerinden (64 sahife)
22 — Kuloğlu: XVII nci asır sazşairlerinden (64 sahife)
23 — Şeyh Galip: Hayatı ve eserleri (Tabolunuyor)
24 — Fehîmi Kadim: Hayatı ve eserleri (Tabolunuyor)
25 — Vecdî: Hayatı ve eserleri (Tabolunuyor)
26 — Mustafa Mücip: Hayatı ve Tezkiresi (Tabolunuyor)

Ankara Matbaası

FİATI [illegible] KURUŞ

SÜHULET KÜTÜPANESİ ROMAN NEŞRİYATI

150	Şimşek	Peyamı Safa
150	Bir akşamdı	„ „
100	Fatih-Harbiye	„ „
100	Bir tereddüdün romanı	„
75	Aysel	Aka Gündüz
75	Ben öldürmedim-Kokain	„
100	Üç kızın hikâyesi	„ „
100	Onların romanı	„
150	Çulluk	Mahmut Yesari
150	Ak saçlı genç kız	„ „
150	Su Sinekleri	„ „
150	Bahçemde bir [illegible] açtı	„
100	Kalbimin suçu	„ „
75	Ölünün gözleri	„ „
50	Kırlangıçlar	„ „
75	Leke	Vâ-Nû
40	Şeker Osman	Yusuf Ziya
50	Gün doğmayınca	E. Ekrem
100	Meşhedi aslan peşinde	„
100	Meşhedile devri alem	„
200	Son yıldız	Mehmet Rauf
150	Yakılacak kitap	Etem İzzet
150	Istırap çocuğu	„ „
175	Beş hasta var	„
75	Kanun namına	Reşat Enis
75	Gonk vurdu	„ „
35	Asmalımesçit 74	Fikret Adil
75	Mete	Yusuf Osman
75	Gökmen	Güney Halim
125	Sönen ışık	Mehrure Sami
125	Niçin bem aldattın?	„
60	Zeynep Hayriye	Melek Hunç
75	Gönül gibi	Suat Derviş
50	Beni mi?!	„ „
25	Bulıran gecesi	„ „
75	Acımak	Reşat Nuri
125	Yeşil gece	„ „
100	Leylâ ile Mecnun	„ „
150	Kadın kalbi	Saffet Nezihi
100	Çocuk kalbi	İbrahim Al ettin
100	Şen yazılar	„ „
50	İlk gençlik	„ „
150	Süleyman Nazif	„ „
100	Tais	Anatol Frans
75	Babil Melikesi	Selâmi İzzet
60	Geceye aşık	„ „
75	Küçük hanımın kısmeti	
65	Çölde İstanbul kızı	E. Mahmut
25	Kalpazan	Salih Münür
20	Aşk ve ihanet	Tolstoy
50	Acıklı bir sergüzeşt	
20	Kadınlar duymasın	Server Rifat
700	Zümrütanka kolleksiyonu	2 cilt
35	Zümrütüanka salnamesi	„ „
300	Ayna koleksiyonu	„ „
500	Cem kolleksiyonu	Refik Halit
500	„	(Yeni) Cemil
50	Musiki nazariyatı	Muhittin Sadık

ŞİİRLER

150	Bir ömür böyle geçti	F. Nafiz
50	Yangın	„ „
50	Bir demette beş çiçek	„ „
100	Ahmet Haşimin şiirleri	A. Haşim
100	Ben ve Ötesi	Necip Fazıl
75	Kafatası	N. Hikmet
75	Benerci kendini niçin öldürdü?	„
30	Ömrümde sükût	Cahit Sıtkı
50	Persefon	Salih Zeki
75	Asya şarkıları	„ „
30	Matbaada akşam	Reşat Feyzi
100	Burda bir kalb çarpıyor	Behçet Kemal
60	Bir yudum daha	N. Halil
290	Türk edebiyatı	S[illegible]ttin Nüzhet
30	Hazan rüzgârları	Ş. Nihal
15	Derviş sözleri	Tokatizade Şekip
15	Zehrifüsun	M. Hayret
50	Zindan	İsmail Safa
50	Çanakkale izleri	İ. Alâettin
40	Nedim divanı	Yusuf Ziya
30	Seyrani	„ „ „